A close-up photograph of human skin, showing fine hairs and a larger, darker hair follicle. The skin is light-toned, and the hairs are dark and thin. The lighting is soft, highlighting the texture of the skin.

Nauji įstatymai reiškia, ...
kad tau nebereikia visur .....
ir visada slėpti savo .....
lytinės orientacijos. Tu .....
turi tokias pat teises .....
kaip ir „tradicinės“ .....
orientacijos europiečiai. ....

**ŽINOK
SAVO
TEISES**

A close-up photograph of human skin, showing a mole on the right side. The skin is light-toned with some texture and fine hairs visible. The mole is a small, dark, irregularly shaped spot. The lighting is soft, creating subtle shadows and highlights on the skin's surface.

Suvokite savo teises

Naujas Lygių galimybių įstatymas draudžia diskriminuoti ir priekabiauti dėl asmens lytinės orientacijos darbe, valstybės tarnyboje, švietimo įstaigose, mokslo ir studijų institucijose bei vartotojų teisių apsaugos srityje. Diskriminavimą darbe draudžia ir Darbo kodeksas.

Naujas įstatymas numato tris netinkamo elgesio rūšis, su kuriomis negalima taikstyti.

Tiesioginė diskriminacija

Elgesys su asmeniu, kai dėl jo lytinės orientacijos taikomos prastesnės sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus kai kuriuos įstatymų numatytus atvejus (pvz., taikomas skirtingas teises dėl pilietybės arba dėl įprastų ir lemiančių profesinių reikalavimų). O nurodymas diskriminuoti (pvz., darbdavio paliepimas nepriimti į darbą gėjų ir lesbiečių) yra laikomas tiesiogine diskriminacija.

Netiesioginė diskriminacija

Veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant gali atsirasti, atsiranda ar galėtų atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas tam tikros lytinės orientacijos asmenims. Daugelis gėjų ir lesbiečių skundžiasi, kad negali kilti karjeros laiptais – dabar neteisėtus vadovų veiksmus bus galima apskųsti.

Priekabiavimas

Nepageidaujamas elgesys (diskriminacija), kai dėl lytinės orientacijos siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka. Darbdaviai ir kolegės, kurie mano galį paversti jūsų gyvenimą pragaru, tik dėl to, kad jūs homoseksualus ar biseksualus, dabar turės atsakyti už savo veiksmus.

Ką daryti, jei patyrėte diskriminavimą

Tai – ne jūsų kaltė

Svarbu suvokti, kad jūs esate auka. Jūs neatsakingas už elgesį tų, kurie diskriminuoja. Kartais gali užtekti tik pasikalbėti su asmeniu, kuris prie jūsų priekabiauja ir aiškiai jam pasakyti, kad jūs tokio elgesio netoleruosite. Kai kurios organizacijos jau turi taisykles, kaip reaguoti į darbuotojų ar klientų nusiskundimus. Tačiau kartais efektyviau gintis teisinėmis priemonėmis, nors tai gali pareikalauti daug laiko, pinigų ir pastangų.

Parenkite savo bylą

Jei pastebėjote, kad jums be pateisinamos priežasties buvo taikomos prastesnės sąlygos negu heteroseksualistams, užrašykite tokio elgesio pavyzdžius. Aprašykite, kas nutiko. Pavyzdžiui, jei iš jūsų tyčiojosi ar nukentėjote nuo smurto, pasižymėkite, kas buvo pasakyta ar padaryta, kada, kas tai padarė ir kas buvo liudininkai. Kaupkite visą reikalingą informaciją, pavyzdžiui, priėmimo į darbą anketa, kvietimo į darbą skelbimus, elektroninius laiškus, pokalbių įrašus ir pan. Jei manote, kad jūs - ne vienintelis nukentėjęs, surinkite informaciją bei dokumentus ir iš kitų aukų.

Kreipkitės į lygių galimybių kontrolierių

Prieš kreipiantis į teismą, išsiaiškinkite, kokios kitos organizacijos galėtų jums padėti. Gal verta pakalbėti su savo profesinės sąjungos atstovais? Gal lengviau bus paskambinti nevyriausybinių organizacijų, ginančių gėjų ir lesbiečių teises, konsultantams? Valstybinė institucija Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba priima skundus dėl diskriminavimo lytinės orientacijos pagrindu. Tarnyba galės jums padėti parengti ir ištirti skundą, skirti baudą pažeidėjui bei pakonsultuos dėl galimybių pateikti ieškinį teismui.

Netoleruokite diskriminavimo

Kartais jūs galite būti nediskriminuojamas, bet pastebėti ar žinoti apie diskriminavimą kitų žmonių atžvilgiu. Pavyzdžiui, kasdien matote, kaip prie kolegų gejaus priekabiauja bendradarbiai. Jūsų viršininkas gali jums įsakyti diskriminuoti – pavyzdžiui, nepriimti į darbą senyvo žmogaus, nors jo kvalifikacija ir tinkama. Neignoruokite tokių problemų, nors jas spręsti nėra malonu. Skundą pateikusių asmenį gina įstatymas. Pavyzdžiui, darbdavys, kurio veiksmus jūs apskundėte, neturi teisės jūsų persekioti.

**Dėkojame už paramą Nyderlandų ambasados mažųjų
projektų programai (MATRA - KAP)**

**Lygių galimybių
kontrolieriaus tarnyba
Pylimo g. 35, LT-2001,
Vilnius
8 - 5 2612787**

**Lietuvos gėjų lyga
lgl@gay.lt
8 - 612 58211
8 - 612 15243**

**Lygių galimybių kampanija
www.gay.lt/lygus**

Išleido Lietuvos gėjų lyga (LGL)

Dizainas: Kęstutis Krilavičius, fotografija: Ugnius Gelguda